

γωκήν φρυγία ήτερησεις θέτει κάθεν τελειωτικόν
μέρον γενικέρι: Ήδη δραστηριότητα πολ. στην αρχή αποκα-
λύψασκεν, η οποία πολλή μόλις 40 φυσικά ποικιλή ήταν
σημαντική, αποκαλύπτει κάρπαρηρα φυτών περιπολής ήταν η
γεωργικήσεις: Σπον ηπιατική μόλις ήταν έκτασης περιή-
ρρηστικήσεις ήταν η παραγωγή σιταριών κακών ουσιών
που ήταν η παραγωγή σιταριών (ξραβοσιταριών) ή αντι-
σιταριών περιπολής ήταν η παραγωγή σιταριών (αναζιταριών)
που ορθίων απόδικαν πολυωρακήν αποθήκαιεν·
Είσοδι αι κατά τύπον ρόγαι τών στρατηγών κατί^τ
κλεισυραρχών, καθώς έργεντο επί λέοντος
τού φιλορρήστου δεσπότου. Const. de cerim.
Π. 50 έφ. 696 ff.

Բայց այսօն նահանգային կուսակալք հետեւեալ հրնագ դասակարգի կը բաժնուին .

Ա. գա՞ս' 40 ֆլունդ ոսկի = 45.684 ֆր. .
Այս կարգին կը վերաբերին 1. Արևելեան,

2. Հայական, 3. Թթաբեռնան բանակաթեմբը ;
Բ. գա՞ս' 30 ֆլունդ ոսկի = 34.268 ֆր. .
Այս կարգէն են 1. Ոփսիկիոն, 2. Բաւկեշարին, 3. Մակեդոնիան :

Գ. գա՞ս' 20 ֆլունդ ոսկի = 22.842 ֆր. .
Առող կը վերաբերին 1. Կապուանով կիս,

2. Քարսիանոն, 3. Պաֆոնագոնիա, 4. Թթակիա,
5. Կոորդինիա :

Առող կը վերաբերի դարձեալ 6. Խաղգեսիյի ջրարաբեր, որ միայն 10 ֆլունդ (= 11.421 ֆր.)
թոշակ կ'նշգուունէր, բայց նոյնչափ ալ իւր երկին մասսերէն (խոսմէրխօն) կը ստանաբ : Այս կարգին կը վերաբերի նմանապէս Միջազետաց ջրավայրը, որուն միիմայ եկամուտը կամ թօշակին եր իւր ամանանգաւառին մասսերէն հաւաքուած գուշ
մարք :

Դ. դաս' 10 փունք սոկի = 11.421 ֆր.:
Այս եկամուտն ունեին երեք փոխ-ծովակալք.

1. Արբիրեռուաց, 2. Սամսո, 3. Եղեական
ծովուա.

Ե. գամ 5 փունդ ոսկի = 5710,50 ֆր.:
Այս չշշեն գումարը կ'ընդունէին անկախութեան
պահպանուած սահմանակումնաթիւնու.

1. Աերաստիա, 2. Լիւկանդոս, 3. Աելեւ-
կոս, 4. Լէնուսիսիս:

Այս որոշ կարգն ունեին ասիսկան ամբողջ
եւ եւրպական երկու — Մակեդոնիա եւ Թրակիա
թեմերը: Ընդհակառածին պետութեան արեւ-
մասան մասին մեջ նահատենքն ինչնին իրենց
փուլակին եկածուոց կը հայթայի էի՞ս:

* Πινακίδων αυτού την περιόδου στην Ελλάδα, μεταξύ των οποίων η πινακίδα της Αθήνας, η οποία απεικονίζει την πόλη με την θέση της στην Αγγλία, ή η πινακίδα της Κρήτης, η οποία απεικονίζει την πόλη με την θέση της στην Ιταλία.

ԱՅԻ ԱՐՑՈՎԳՐԱԿԱՆ

(Հայության պատճենական համարը՝

ΦΙΛΙΠΠΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Բազմնիս կամ՝ Աեւոնդապոլիս։ Թէոդոսիոս
պոլիս։ Ատաւլա։ Նիկոպոլիս։ Կողմնիս։ Տրավիդոն։
Աեղասոն։

Երիբորդ Հայտ
Աերաստիա . Աեւաստոպղին . Կոմմնա . Զէլա .
Բիթղաւ :

Report List

Մալաթիա. Արկա. Արաբիսուս. Արիարտ-
թիս. Միւս կոմանա, (որ կոչի եւս Խրիստէ).
Կահուսա:

ՀԱՅՈՑ ՄԻԶԱԿԻՑՆԵՐ

Աւահայք. Սնծրինք. Մարդինք. Ավագասթաք. Ավարք. Անդրամասով գ. Զօրինակք. Թթրիկուսանք. Ք. Թռոյինք. Թաւզըլուսարամք. Թթզլատարք. Ըստվաճառք. Համանմատք. Ք. Հանիք. Հանակք. Եւ աւ. Նշենիիք. Պղիք. Զարմանք. Հայապատք. Սահմանառատք. Ավելիքիք. Արուելք. Տեսք. Տափաթիք. Ք. Բաւարակք.

11111111
L-L-L

Տաւրոս. Անտիոքիայոս. Ամանոս կամ Մեռա
երինք. Արմեն. Դրուժք Կիլիկիոյ եւ Ամանոսեան:

Առաջմանկան. Կալիկագոնոս կամ՝ Սելեսկիոյ քետ. Լամաս. Կիւդոնոս. Սարսո. Պիւռամոն կամ Զահան:

Գ.Ա.Հ. Տ. Պ. Հ. Ա. Հ.

Աշխարհ Սիր Արտելոյ. Կալոնուս (Ա-
ք. Լայերտ ք. Միդարէ ք. Անտիոք Կրա-

Ա ՍԵՐԵՆՈՍ ԿԱՄ ՏՐԱյանուպրիխ Ք.
Ն Բ ԱՆԵԲՈՒՐ Ք. ԿԱՐԳԻԴՈՍ Ք. ԱՐԱԲԻՆՈՅԵ
ԱՆԻԲԱ Ք. ԼԵԼԵՆԴԵՐԻԽ Ք. ՍԻԿ Բ.:

Սելլիս. Սելեկիա ք. Կոռիկոս ք.
Պանառ բ. Մուդ բ. Մաղվացյ բ.
Տոբոն. Տարսոն ք. Անդրիալէ ք. Դեղնա-

Այսուհետու առաջարկ է առնելու համար այս պատճենը:

Ճիշտ Պայման ու Հերթ Ա:

• Թարսեղանց վ. Մաշկեւոր վ. :
• Մ-ի- Միս ք. Ազգակազմի վ. Սարատա
սիժու վ. :

Νονιλας Ιουστινιανος ΧΛΧ περι διατυπωσεως την
άρχοντεων Ἀρμενίας. Φηρρ Σαυρη μισθωτης
αυτης ζωφη θετη αιτηζεις οικιας θηριον, φανη θειανθη-
μηνης θεοτητης ιερηκης αγαπημενης ηγετησιακηρωτης:

9

Ե. Արտեմ. Ասանաք. Գերոն ք.:

Ը. Լուիսըն. Լամբրուս բ. Սպիրիսա բ. Գերողակեր կ. Լուլու բ. Անելոյ վ. Սաղոս անապատ. Կովակ Նգալանին. Պատվոն բ.:

Թ. Անդրեյ. Անդրազարյան Դղեակ. Անձ բ. Դրազարյ վ. Կաստայոն վ. եւ բ. Ճշափակ գ. Ֆիմանոց բ. Ֆիմանոց թերեւելին Անձ բ. Դրազարյ վ. Անդրազարյ բ. Ցուպնիտեղի:

Մորդու գաւառ. մաս ինչ Անդրազարյ ժ. Անձ Անդրազարյ բ. Կեմոյ բ. ԺԱ. Բայ բ. Բենիքար բ. Կեմոյ բ. ԺԱ. Բայ բ. Բարդբերդ Դղեակ. Անդրազան Աւաս:

ԺԲ. Մայուն. Մոլեւոն Դղեակ. Գաներյ սուրբ Կատանյ Դղեակ. Կամբի վ. Պոշտական անապատ. Ցեւտոնաց աւ. Վաներ աւ:

ԺԳ. Լուրիտ (Գարանան). Լարանա ք. Խաւար ք. Լիւսար ք. Մանիս բ.:

ԺԴ. Կողուս. Կոպիտառայ բ.:

ԺԵ. Դրահեռ. Շամանդի բերդ:

ԺԶ. Ցիւռ. Ականց Կամ Անդրեյ վանք : ԺԻ. Հարդան (Համբի*). Հարդան ք. Նոր բերդ. Կիվստառ բ. Անդրուն դ.:

ԺԸ. Թիւ Համենյ. Թիւ Համենյ ք. Հարուն ք. Համենյ. Սպատակին քար բ.:

ԺԹ. Մեծառ. Բերդուն բ.:

Ի. Ընկուշու. Անկուզու բ.:

Բիբեց

Այր. Ամեւտա. Այժմւտապ. Արիեն. Աստոս. Արենին. Բերդկան բերդ. Գանձէ դղեակ. Թղապայ բ. Թամակար ք. Ժամանիկյ բ. Ժեւանինին բ. Լաման. Լաւզատ. Լևոնի բերդ. Խարդճաքար. Կանչի կապան. Կեմայ գեղեակ. Կավառա. Կովսա. Կուկակ Կումառա տիսա. Կուպա. Կոււ. Համենյ. Մազարիխ. Մանաշ. Մանաւազա. Մառան. Միթիօն. Միթիօն կը հանդիպաւազ. Մազառ. Պաղպա. Պատանէ. Պատան. Պատանան. Սիմանկայ. Սինիտ. Սիւիլ. Սիրատակայ. Անհիսյ. Վուկիս. Վէտ. Տաճիկիքար. Տիմիտուպու. Փարինիք. Գունու:

ՀԱՅՈՒՑՆԵՒ ՆԵՐՆԵՐԻ ԲՆԱԿԱՆԻ

Ա. Բենիշը

Արուլ Արքա Ահմետ ալ Բենիշը Բաղդազի յայտնի է իրեւ պատանիքի եւ քերթող, որ ամրապնդ Զաքար ալ Մուտավակիլիս ուրեւ եւ մարերա թիւն կը վայելի ։ Աշամանան եց 892 թ., սաբամար բնաւոնած լիներով մեծ քանակութեամբ հելածօն anacardia, որի համար սատացած է իւր մականունն, նորա ամենանաւար գրութիւնն է՝ “Երկների նամանն գիրը” (Կաբ (تَوْجِيْه) (الْمَدَان)), որի մի գրութ կը կազմ Հայուսանի նւածուն, Կիւթը տակայն աւելի ընդարձակ է, քան ցըց է տակա վերապար, ամբովերի իւր մշ եւս Ալշանից, Արայ եւ Կովստան ինչ ինչ ցեղերի նւածուն Համաստ պատմաթիւնն, Ումանց կը կարծեն, որ Բենիշը այս աշխատաթիւնն նորա աւելի ընդարձակ, բայց շաւարտած զրաթեան միայն համառատառթիւնն է :

(Կրծատում բ. — իրն = որդի)

Ինձ պատմել է Պարտաբի բնակիլ Մահմեդ բ. Խամսիլ եւ այլ մեկը Արի բարայ Անըստա բ. Խանը Ճայի բերանից, եւ Մահմեդ բ. Քիշը կախնեցի (այս քաղաքէ) ծերերի տուրով, եւս Բարսիկ բ. Արդալյան Դուիիցի, Մահմեդ բ. Խուսեյն խայրանից գուաթանից եւ այլք այնպիսի մարդկան բեա բանից, որն էր ծանօթ են եղիւ Հայուսատանի գուաթանից հետո հետո, որու պատմածը եւ միմանց կը պատմեն նորա :

Աշմաշան, Կարին, Խութ, Արեւել եւ Բաջևանայշ կը կոչւեին Չորրորդ Հայք, Վասպու-

շ (Հայք), (Բարզաւա) ուսեական մոյրազարք արաբական անունն է. Խաչեր (Ք.): Ար Անշաբրից գուաթը մի հանեւու մահամանաթիւններ իւ հանողու բարպար մասն. Պարտառ շամ մեծ քաղաք է, երկրութեամբ եւ լցոնաթեամբ աւելի քան մի քաղաք. Կը գատանէ ամբոթեամբ եւ պատպահ աւելուն չեմ կարստ Պարտառ հեռու կամենի նոր (գետը), որ կորստ դարձնի եւ Սուբ կը ած էնինք... Պարտաք եւ Շամօրի բնակիւ Հայուսան նազար ունին եւ կը կուտ Անորդ (Անորդիք)՝ Քաղաքին մասուց գուաթը պատման վերց իւր մի մաս է պարեւը, Տերտեր (յիշ) գետի ափին, Քաղաքի անունն կը միշ էն Ասորանանի թաւառու Ասորն, որ Անեստ նուն ու Ռ. Բ. Հայուսան 7168 մաս Մահմանց երիւը եւ նորս կը Տիկիր բնակութեան Բարձ մոյրազարք այրես: Այսպիսով Ասորանանի յաղաթան վերը կը հանաւ ու գուաթ միաւ Անորդ կը կուտ. Հայուսատան առհմանուղի բերդ է փոք Սուբ գմ. որ Ասորանանից պահապան արք կը մասին, իւս անունն էն Կագառ.

Օ Բաղրամ եւ պարաց արարաց մաս՝ լիլ (Գարիի), որ համարեն անունի աւելի հիմ պարագանէն մեւն է. Հանգն է գայի այլ ալիքարհազրական անուններու մեւ, օրին. լիլ յիշ Ասորանանին, լիլ ճան եւ այլն Յանարեն մեւն է Հօնիու, Թիմու:

• Եղան (Կովստա). անլատ քարու Վանոյ ծովի մասուրը կը մին է եւ ասորական արձանաթաթիւնները:

• Եղան (Հիման) որ է Ազգածատա (Pto. 5, 13, 19) — Ազգանան (ա. բ. Հանիթ բ. Դ. Հայո), այժմ Ական Բատէն: Տարրերեւ և Ամաստա քաղաքից, որ կը միշ արաբացներից Տասուս մեւով (Առ Հներու), Հման: Ճառա (Bar Hebrewas).

• Հաշշ (Կովստա). անլատ քարու Վանոյ ծովի

• Հաշշ (Հիման) որ է Արցակն, ասորաց Արամէ մասն է հոսքը Անունի յանական մեւն է Ազուննա. Թիւ թոյն է Արցակն, ասորաց Արամէ մասնը, որ 858 թ. ա. ք. Անզմանաթաթ բ. աւերեց: Կ դար է որովհ որ զարդ կամ քաղաք կը մարդկարք աղապատ անուն եւթէ աղջնեն իւրաքանչ թիւնն եւ կարտան սահն (Բախ Հներու), Հման: Ճառա (Bar Hebrewas), մերեւ կարենի միշ Առաջունից (Ապահունիք) գուաթը անուն պայսառն այսուն ենթագրել:

Այս տեղերում նա բանկեցրեց ժողովուրդը որ նա կոչեց պատիսն, իսկ Ալշաւանից երկրում շինեց Դրամական՝ Գաֆարաման՝ և Դրամանի Դրամանիայ³. բայց տեղի բնակչէք կը պատիսն, թէ շնելի ք Դրամանի ք. Աղադ ք. Խուզայիս Շինեց եւս Դրամարդիիա⁴ (Քաղաքը), որ ուներ 12 գուռ եւ ամէն մի գուռը կը ներկայացնէր մի քարե ամսոց: Վաս երկրում շինեց Առջարդի Քաղաքը իրերը թշնամաց գէմ առանց, առ բնակեցրեց պյանդի Առջարդի եւ Պարտականի բնակեցրեց Առանց առհմանագի վերաբ շինեց Դուռան Աերովա կատա, Դ. Լազիեայ⁵ եւ Դ. Բարբայ ամրոցները վերջին Տրավոլնի ծովի վերաբ, Դ. Ասմանց եւ Դ. Սամանիճ⁶, Գարդման⁷ եւ Համշուրդէ ամրոցներ:

Անուշիրվան Նևաճեց Հայաստանի ամբողջ
այն մասը, որ Յունաց ձեռքումն էր, ծաղկեցրեց
եւ ամրացրեց Դուխին քաղաքը, շնեց հափառան
քաղաքը Վասպորականում, եւս Վայոց¹⁰ ամրացր

շարդ Դարքին գտառում Զայտ կը կոչ ի: Արեւելահաս
աւ անպատճի նիկ քաղաքի լինութեանն կը մերացնի Խորսօվ
Ռուսի քար ամիս (531-57): Վարազի լինութեանն թույլ առաջ
առաջ 20 հնագույն կոչ աւ կոչ մասն կերպութեանն աղեցն
խոսաբիր հնաւեւուաւ աղեցնութեանները կը հայրդէ Դեր-
քունի մասն: Քարուն-Արա քաջար և նոնի ափին, որ
որ մէջ հաւահանքուն ասիր, նոնի երգը է աղաք ամարտ-
ուակիր նէ վնասուած, որոց նորուի Խաւեր հաւաս մասուցա-
նեց եւ ծառ կը հաւորիանաւ: Մաւոքը շշմայստ է, պահու-
աւ առաջն թշուաւ: Առաջն գի հաւ մի կազու ներա մանել-
ուած ու ու զնաւու- Քաջարուն ունի քար պարուն, որ մինչ
շնու մանելը կը տարածեի: Առ է մասի մենային Խանապարհն
անաւուանենք աշխարհը զգնիւ մասնիշուն երկները
որովհնենք (մու) անցներեն եւ Խանապարհները գտարուն եւ
անանց են: Պարագաւ մի մասու քիթի ձեռու կիրած արքու,
որ պէս զի հաւերը ոյս պարախազերին լատ մաս չան: Լաւած
թիրու (որի սուսուք Բարուն-Արա գի հաւորի) պատ է
700 տար ինչ մշտական կոսիրն, անպէս որ մի ցեղ մասուն ին
հասկանաւ, մշտական պէս ասուածաւ:

شکن : ای اکاواکان حواخی را خواهیم : آنکه شریعت
که Ibn Hawkal-ہ شکن ہے Jakut-ہ میں گزینشیں :

ՅԱՐԵՒՅԻՆ ԽՐԱՄՈՒՅԻՆ ՈՅ ԿԱՄ ԽՐԱՄՈՒՅԻՆ

• الْرَّوْقَةُ — *Brosset, Histoire de la Géorgie* I. 25—26. 'Ur'ukh Durdukka կամ Zuruzukka քաղաքն Մահեաց եկուում, ո՛ 718 թ. գրաւեց Սարգս քաղաքն եւ լը յիշ *Ptolomeus: Zurua:*

3 ԱՐԵՎԵՆԱԳԻ՝ ԼԵՂԵՆԻ

— Աամցիւ (Աօվկէթ) է Վերա-

8 Կամ Օրէ՛թի ի Տալիք Գուշաբաց :
9 Անշառայի Ստեղի 2 անփոփոխ յիշ արա-
բացիներց : Ըստեւ բառը ըստ անդամ մըրսներու և Ալբր-
ետափի իմաստով :

10 Բնագրում առ վեց կազմութեան է անունիք Տապահում. թերեւ ա նշյան է լատան Տասէ լրանացցի երաւմ, որտեղ Սարսոն 716թ. ապօթեա ու արտաքայի Ուր-

Սիսականում կանգնեցրեց բերդեր, ի թիւս սրոց նիշլար եւ Ծահապօնից՝, որտեղ բնակեցրեց քաջ եւ երեսաւոր մարդիկ Սիսականից,

(Cognac)

Ա. ԽԱՂԱԹԵԱՆՑ

Ե Ր Ա Ծ Ո Ւ Ա Կ Ա Խ Ա Կ Ա Խ

ԱՐԱՐԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱԿԱՐՏԵՐԸ

(۱۰۰ - ۹ - ۸ - ۷ - ۶ - ۵ - ۴)

§ III. የጊዜናንግድው, ይህንትም;

406. Ներդործական եւ չեղզը կռչուած
իրու վրայ խօսք չունինք այստեղ, որով
եւ ասնք, այսպէս ասած, արձաւը կիսան
արութիւ մեր աճանցեալ կուած բայերուն։
աճանցեալ կոչած բայերն են ժիշտուն,
որդիս, անցողուն, առաջիւն, գիտուրուն,
եւ այլուն ձեւերը։

Տեսնենք ուրեմն այս եօթը տեսակ բայերու ձեւն եւ կազմովիւնը Արաբկիրի բարպատին մէջ :

Ա. ԺԵՂԱԿԻՆ ԲԱՑՔ

407. Τατιανη αρμαρρωποκήν σθυτωκάν
μαγεβρρός κρ., γαρθίνην ωρθή μεταστέκειν τρακικάν
τηγανητή ορθίναντα ζατελέματα. αγαρθίνην ωντερρετεργάζθει
της φρινέ - της φινούτρινην θυτών σθυτωκάν μαγεβρρω-
ποντερηνός κρ. καρδιλένην. αγαρψένην ήτετρ., ητετρ., ητετρ.,
ητετρίνητετρ., ζετετρηνέτετρ.: Έχει φαρδητηρετεθετενέτετρ. ζετετρ-

408. Βαζάνωνακανήν, βρέκμαγιακανήν, απα-
ρωφανωκανήν έτερκαν δεινόντακωνταρρός κρ. γαρθί-
νητεθίνην - της οτελέντημακρ. μαγεβίνην μαργανωτηνηνός δεινόντα-
ωντερρετεργάζθει φινούτρινηδεινηνός, αγαρψένη

409. Սահմանականի, ստորադասականի
կատարեալաներն եւ պատուին, Նշյանէն եւ ան-
երեւոյժն ու ընդունելութիւնն - ոչ նախագա-
տանին կ'առանք. օր. չէ հերցու, չէ իմացէ, մ
առանքն ան, չէ պատիւ, չէ պատիցած, չէ՞՞ո՞ կամ
ուստի պահած. եւ այս

այսինքն՝ Կորա մօտերքը կը մէտին Su-uk-ki-a և. Bala-
ստէգիք, որինք կը համապատասխանեն մը զահուկ և
բաղդ քառանձինին Արևինքում։ Յայու է, որ Մանացոց
երկիրը կը կազմէր մի ժամանակ Արևներա արևածան մի մաս-

1. ساہیونس میرزا گلشن احمدی گلشن احمدی